

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 19. toukokuuta 2017
(OR. en)

9057/17

Toimielinten välinen asia:
2016/0404 (COD)

COMPET 328
MI 400
ETS 38
DIGIT 132
SOC 329
EMPL 246
CONSOM 202
CODEC 785

ILMOITUS

Lähtettäjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Neuvosto
Ed. asiak. nro:	8713/17 COMPET 282 MI 365 ETS 33 DIGIT 111 SOC 300 EMPL 225 CONSOM 168 CODEC 701
Kom:n asiak. nro:	5281/1/17 REV 1 COMPET 22 MI 32 ETS 3 DIGIT 6 SOC 16 EMPL 12 CONSOM 11 CODEC 36 IA 7
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI uuden ammatteja koskevan sääntelyn hyväksymistä edeltävästä suhteellisuusarvioinnista – Yleisnäkemys

Valtuuskunnille toimitetaan ohessa edellä asiakohdassa mainitun ehdotuksen teksti sellaisena kuin se on 10. toukokuuta 2017 pidetyn pysyvien edustajien komitean kokouksen jälkeen.

Puheenjohtajavaltion ehdotukset on **lihavoitu ja alleviivattu** ja poistot on englanninkielisessä toisinnossa yliviivattu.

Neuvostoa pyydetään hyväksymään yleisnäkemys tästä tekstistä.

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

uuden ammatteja koskevan sääntelyn hyväksymistä edeltävästä suhteellisuusarvioinnista

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 46 artiklan, 53 artiklan 1 kohdan ja 62 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä,

¹ EUVL C , , s. .

² EUVL C , , s. .

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Ammatillinen vapaus on perusoikeus. Euroopan unionin perusoikeuskirjassa taataan ammatillinen vapaus ja elinkeinovapaus. Työntekijöiden vapaa liikkuvuus, sijoittautumisvapaus ja palvelujen tarjoamisen vapaus ovat perussopimukseen kirjattuja sisämarkkinoiden peruseriaatteita. Säänneltyihin ammatteihin pääsyä koskevien kansallisten sääntöjen ei näin ollen tulisi muodostaa perusteettomia ja kohtuuttomia esteitä näiden perusoikeuksien käyttämiselle.
- (2) Koska unionin oikeudessa ei ole erityisiä säännöksiä säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista koskevien vaatimusten yhdenmukaistamisesta, jäsenvaltioilla on oikeus päättää syrjimättömyys- ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen, sääntelevätkö ne ammatteja ja miten ne tämän tekevät.
- (3) Suhteellisuusperiaate on yksi unionin oikeuden yleisistä periaatteista. Oikeuskäytännöstä³ seuraa, että perussopimuksella taattujen perusvapauksien käyttöä todennäköisesti estävien tai sen houkuttavuutta todennäköisesti vähentävien kansallisten toimenpiteiden olisi täytettävä seuraavat neljä ehtoa: niitä olisi sovellettava syrjimättömällä tavalla; ne olisi voitava perustella yleisen edun mukaisilla tavoitteilla; niiden olisi sovellettava halutun tavoitteen saavuttamisen takaamiseen; niiden ei olisi ylitettävä sitä, mikä on tarpeen tavoitteen saavuttamiseksi.

³ Asia C-55/94, Reinhard Gebhard vastaan Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano (kok. 1995, s. I-4165).

- (4) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2005/36/EY⁴ säädetään jäsenvaltioita koskeva velvoite arvioida säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista rajoittavien vaatimustensa oikeasuhteisuutta ja ilmoittaa komissiolle arvioinnin tulokset, ja tämä käynnisti niin kutsutun keskinäisen arvioinnin prosessin. Kyseisessä prosessissa jäsenvaltioiden oli käytävä läpi kaikkia niiden alueella säänneltäviä ammatteja koskeva koko lainsäädäntönsä.
- (5) Keskinäisen arvioinnin tuloksista kävi ilmi, että perusteet, joita kansalliset toimivaltaiset viranomaiset käyttivät arvioidessaan säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista rajoittavien vaatimusten oikeasuhteisuutta, eivät olleet selkeitä ja että tällaisia toimenpiteitä tarkastellaan epätasaisesti kaikilla sääntelyn tasoilla. Jotta vältettäisiin sisämarkkinoiden hajautuminen ja poistettaisiin esteet tiettyjen palkattujen toimintojen tai itsenäisten ammattien aloittamiselta ja harjoittamiselta, unionin tasolla on tarpeen vahvistaa yhteinen lähestymistapa kohtuuttomien toimenpiteiden toteuttamisen estämiseksi.
- (6) Komissio totesi 28 päivänä lokakuuta 2015 antamassaan tiedonannossa "Sisämarkkinoiden päivitys: enemmän mahdollisuuksia kansalaisille ja yrityksille"⁵, että on syytä ottaa käyttöön analyttiset suhteellisuuspuitteet, joita jäsenvaltioiden olisi käytettävä tarkastellessaan uudelleen voimassa olevaa ammattien sääntelyä tai ehdottaessaan uutta sääntelyä.
- (7) Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien toimintojen olisi koskettava direktiivin 2005/36/EY soveltamisalaan kuuluvia säänneltyjä ammatteja. **Tässä direktiivissä ilmaisulla 'säännelty ammatti' olisi tarkoitettava sekä direktiivissä 2005/36/EY tarkoitettuja nykyisiä säänneltyjä ammatteja että ammatteja, joita jäsenvaltiot harkitsevat sääntelevänsä siten, että ne kuuluisivat direktiivissä 2005/36/EY tarkoitettun 'säännellyn ammatin' määritelmän piiriin.** Tätä direktiiviä olisi sovellettava direktiivin 2005/36/EY lisäksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta tiettyyn säänneltyyn ammattiin pääsyä ja sen harjoittamista koskevassa erillisessä unionin säädöksessä annettujen muiden säännösten soveltamista.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, ammattipätevyyden tunnustamisesta (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22).

⁵ COM(2015) 550 final.

(7 a) Direktiivissä vahvistetaan säännöt, joita olisi sovellettava, ennen kuin säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista rajoittavia nykyisiä lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä otetaan käyttöön tai muutetaan. Tämän direktiivin soveltamisalaan ei ole tarkoitus sisällyttää säännöksiä, jotka eivät rajoita säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista, kuten esimerkiksi koulutusohjelmien sisällön toimituksellisia muutoksia tai teknisiä mukautuksia.

(7 b) Kun jäsenvaltiot saattavat osaksi kansallista lainsäädäntöä erillisessä unionin säädöksessä vahvistetut tietyn ammatin sääntelyä koskevat erityisvaatimukset, tämän direktiivin säännöksissä vahvistettua suhteellisuusarviointia ei sovelleta. Siitä huolimatta tässä direktiivissä vahvistettuja valvontaa, tietoja ja avoimuutta koskevia vaatimuksia koskevia säännöksiä olisi edelleen sovellettava.

- (8) Jäsenvaltioilla olisi oltava käytössään yhteiset sääntelypuitteet, joissa on selkeästi määritellyt oikeudelliset käsitteet unionissa käytössä oleville erilaisille ammattien sääntelytavoille. Ammatteja voidaan säännellä monin eri tavoin, kuten varaamalla johonkin toimintaan pääsy tai sen harjoittaminen vain tietyn ammattipätevyyden haltijoille. Kansallisissa säännöksissä voidaan myös säännellä jotakin ammatin harjoittamismuotoa asettamalla edellytyksiä ammattinimikkeiden käytölle.
- (9) Oikeutuksen ja oikeasuhteisuuden todistustaakka on jäsenvaltioilla. Näin ollen jäsenvaltioiden käyttämien sääntelyn oikeuttamisperusteiden tukena olisi oltava kyseisen valtion toteuttaman toimenpiteen soveltuvuus- ja oikeasuhteisuusanalyysi, **jossa otetaan huomioon kyseisen valtion erityiset olosuhteet**, sekä erityistä näyttöä jäsenvaltion väitteiden tueksi. **Uusien tai muutettujen säännösten ohessa toimitettavan aineiston olisi sisällettävä riittävän yksityiskohtainen selitys, jonka perusteella suhteellisuusperiaatteen noudattamista voidaan arvioida.**

- (10) Säänneltyyn ammattiin pääsyä tai sen harjoittamista rajoittavien [...] **uusien tai muutettujen** säännösten oikeasuhteisuutta on aiheellista seurata **niiden hyväksymisen jälkeen** [...]. Säänneltyjä ammatteja koskevan rajoittavan kansallisen lainsäädännön oikeasuhteisuuden uudelleentarkastelun olisi perustuttava sekä siihen, mikä oli kyseisen lainsäädännön tavoite sen antamishetkellä, että siihen, mitkä olivat kyseisen lainsäädännön vaikutukset sen antamisen jälkeen. Kansallisen lainsäädännön suhteellisuusarvioinnin olisi perustuttava siihen, millaista kehitystä on todettu tapahtuneen **säännellyn ammatin** alalla lainsäädännön antamisen jälkeen.
- (11) Jäsenvaltioiden olisi tehtävä suhteellisuusarviointeja objektiivisella ja riippumattomalla tavalla, myös silloin, kun ammattia säännellään välillisesti valtuuttamalla tietty ammatillinen elin tähän tehtävään [...], **ja otettava näissä arvioinneissa huomioon riippumattoman tahon huomautukset. Jäsenvaltiot voivat pyytää tällaisia huomautuksia miltä tahansa asiaankuuluvaksi katsomaltaan elimeltä, jota ne pitävät kykenevänä antamaan tällaisia huomautuksia, nykyiset kansalliset lainsäädäntöelimet mukaan luettuina. Tämä on erityisen tärkeää tilanteissa, joissa** [...] **arvioinnin tekevät** [...] paikallisviranomaiset, sääntelyelimet tai ammatilliset järjestöt, jotka ovat lähempänä paikallisia olosuhteita ja joiden erityinen tietämys voi tietyissä tapauksissa auttaa niitä tunnistamaan paremmin parhaan tavan saavuttaa julkisen edun mukaiset tavoitteet, **ja** [...] joissa kyseisten viranomaisten tai elinten tekemät poliittiset valinnat hyödyttävät vakiintuneita toimijoita markkinatulokkaiden kustannuksella.

(12) Kun tiettyjen palkattujen toimintojen tai itsenäisten ammattien aloittaminen ja harjoittaminen edellyttävät jäsenvaltion joko suoraan tai välillisesti antamien tiettyä ammattipätevyyttä koskevien erityisten säännösten noudattamista, on tarpeen varmistaa, että tällaisia säännöksiä voidaan perustella julkisen edun mukaisilla tavoitteilla, kuten perussopimuksessa tarkoitetuilla tavoitteilla, joita ovat yleinen järjestys, yleinen turvallisuus ja kansanterveys, tai unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tunnustetuilla yleiseen etuun liittyvillä pakottavilla syillä, **joiden sisältö voi muuttua**. On tärkeää varmistaa, että julkisen edun mukaiset tavoitteet yksilöidään asianmukaisella tavalla sääntelyn tehokkuuden määrittämiseksi. Jotta kansanterveyden suojelun korkea taso voitaisiin varmistaa, jäsenvaltioilla olisi esimerkiksi oltava harkintavaltaa niiden päättäessä haluamastaan kansanterveyden suojan tasosta ja tavasta, jolla suoja saavutetaan. On myös tarpeen selkeyttää, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tunnustettuja yleiseen etuun liittyviä pakottavia syitä ovat muun muassa sosiaaliturvajärjestelmän rahoituksen tasapainon turvaaminen; kuluttajien, palvelujen vastaanottajien ja työntekijöiden suojelu; hyvän oikeudenkäytön suojaaminen; liiketoimien rehellisyys; petostentorjunta sekä veron kiertämisen ja verovilpin estäminen; [...] **liikenneturvallisuus**; ympäristön ja kaupunkiympäristön suojelu; eläinten terveys; henkisen omaisuuden suojelu; kansallisen historiallisen ja taideperinnön säilyttäminen sekä sosiaali- ja kulttuuripolitiikan tavoitteet. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puhtaasti taloudelliset perusteet, joiden tarkoitus on ensisijaisesti protektionistinen, ja puhtaasti hallinnolliset perusteet, kuten tarkastusten tekeminen tai tilastojen kerääminen, eivät ole yleiseen etuun liittyviä pakottavia syitä.

(12 a) Jäsenvaltioiden asiana on päättää haluamastaan julkisen edun mukaisten tavoitteiden suojelun tasosta ja oikeasuhteisesta tavasta saavuttaa kyseinen taso. Vaikka yksi jäsenvaltio vahvistaa lievempiä sääntöjä kuin jokin toinen jäsenvaltio, se ei tarkoita, että jälkimmäisen jäsenvaltion säännöt olisivat kohtuuttomia ja siten EU:n oikeuden vastaisia.

- (13) Kun jäsenvaltio aikoo säännellä ammattia tai muuttaa voimassa olevia sääntöjä, olisi otettava huomioon haluttuihin yleisen edun mukaisiin tavoitteisiin liittyvien riskien luonne ja varsinkin kuluttajille, ammattihenkilöille tai kolmansille osapuolille aiheutuvat riskit. Olisi myös pidettävä mielessä, että ammattipalvelujen alalla kuluttajien ja ammattihenkilöiden tietämys eivät tavallisesti ole samalla tasolla. Ammattihenkilöiden tekninen tietämys on mittavaa, kun taas kuluttajilla ei välttämättä ole tällaista tietämystä, minkä vuoksi kuluttajien on vaikea arvioida heille annettujen palvelujen laatua. **Tilanne voi vähä olla tämä siitä huolimatta, että tieteen ja tekniikan kehitys on saattanut vähentää eroja ammattihenkilöiden ja palvelujen vastaanottajien tietämyksen tasossa.**
- (14) Suhteellisuusvaatimuksen täyttämiseksi toimenpiteen olisi sovellettava halutun tavoitteen saavuttamisen takaamiseen. Toimenpidettä olisi pidettävä soveltuvana halutun tavoitteen saavuttamisen takaamiseen, jos se tosiasiallisesti vastaa tavoitteeseen johdonmukaisella ja järjestelmällisellä tavalla, kuten silloin, kun tiettyihin toimintoihin liittyviin samanlaisiin riskeihin puututaan vertailukelpoisella tavalla ja kun asianomaisiin rajoituksiin myönnettäviä poikkeuksia sovelletaan asianmukaisesti aiotun tavoitteen kannalta. Kansallisen toimenpiteen olisi lisäksi edistettävä halutun tavoitteen saavuttamista, minkä vuoksi sitä ei tulisi pitää soveltuvana silloin, kun sillä ei ole vaikutusta oikeuttamisperusteeseen.
- (15) Ammattipätevyyteen liittyviä vaatimuksia olisi pidettävä tarpeellisina ainoastaan, jos voimassa olevia toimenpiteitä, kuten kuluttajansuojalakia, ei voida pitää soveltuvina eikä tosiasiallisesti tehokkaana tapana saavuttaa haluttu tavoite.
- (16) Kaikkein tärkeimpiä tekijöitä, jotka kansallisten viranomaisten on otettava huomioon, ovat esimerkiksi seuraavat: tiettyyn ammattiin kuuluvien ammattitoimintojen soveltamisalan ja vaadittavan ammattipätevyyden välinen yhteys; tehtävien monimutkaisuus erityisesti vaadittavan koulutuksen tai kokemuksen tason, luonteen ja keston osalta; erilaiset vaihtoehdot ammattipätevyyden hankkimiseksi; tietyn ammattipätevyyden haltijoille varattujen ammattitoimintojen soveltamisala erityisesti siihen liittyen, voidaanko tietyille ammattihenkilöille varatut toiminnot jakaa muiden ammattihenkilöiden kanssa; säännellyn ammatin harjoittamiseen liittyvän autonomian aste varsinkin silloin, kun säänneltyyn ammattiin liittyviä toimintoja harjoitetaan asianmukaisesti pätevöityneen ammattihenkilön valvonnassa ja vastuussa.

- (17) Kun jäsenvaltio sääntelee ammattia, huomiota olisi kiinnitettävä siihen, että teknologian kehitys saattaa vähentää eroja kuluttajien ja ammattihenkilöiden tietämyksen tasossa. Teknologisten muutosten ja tieteellisen kehityksen nopeuden vuoksi ammattiin pääsyä koskevien vaatimusten päivittäminen saattaa olla erityisen tärkeää useiden ammattien kohdalla.
- (18) [...] **Jäsenvaltioiden** olisi otettava asianmukaisesti huomioon sekä toimenpiteen taloudellinen vaikutus, [...] huomioiden erityisesti **tarjotun palvelun laatu ja markkinoiden kilpailuaste**, että vaikutus oikeuteen tehdä työtä sekä henkilöiden ja palvelujen vapaaseen liikkumiseen unionissa. Tämän analyysin perusteella jäsenvaltioiden olisi varmistettava erityisesti, että säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista koskevien rajoitusten laajuus on [...] oikeassa suhteessa haluttujen tavoitteiden ja odotettujen hyötyjen tärkeyteen.
- (19) Jäsenvaltioiden olisi verrattava kyseessä olevaa kansallista toimenpidettä eri vaihtoehtoihin ja vähemmän rajoittaviin ratkaisuihin, joilla sama tavoite saavutettaisiin vähemmin rajoituksin. Kun toimenpiteet ovat perusteltuja kuluttajasuojaan liittyvistä syistä ja kun havaitut riskit koskevat vain ammattihenkilön ja kuluttajan välistä suhdetta ilman kielteistä vaikutusta kolmansiin osapuoliin, tavoite voidaan saavuttaa ratkaisulla, jotka ovat vähemmän rajoittavia kuin toimintojen varaaminen ammattihenkilöille [...]. [...].

(20) [...] **Jäsenvaltioiden** olisi tehtävä [...] **kokonais**arvio olosuhteista, joissa [...] **vaatimus** toteutetaan ja pannaan täytäntöön, ja tutkittava erityisesti millainen [...] vaikutus on sillä, että tiettyä ammattipätevyyttä koskevien vaatimusten lisäksi asetetaan useita muita vaatimuksia. Tiettyjen toimintojen aloittaminen ja harjoittaminen saattavat edellyttää tiettyjen säännösten noudattamista, joita voivat olla esimerkiksi ammattikunnan järjestäytymistä, pakollista ammatillisen elimen jäsenyyttä, ammattietiikkaa sekä ammatillista valvontaa ja vastuuta koskevat säännöt. Sen vuoksi [...] jäsenvaltioiden olisi **uusien tai muutettujen** toimenpiteiden [...] vaikutusten arvioinnin yhteydessä otettava huomioon kyseisten toimenpiteiden ja muiden voimassa olevien vaatimusten yhteisvaikutus. Tällaisia vaatimuksia voivat olla esimerkiksi ammattitaidon jatkuvaa ylläpitoa, pakollista liiton jäsenyyttä, rekisteröinti- tai hyväksyntäjärjestelmiä, määrällisiä rajoituksia, erityistä oikeudellista muotoa, osakkeenomistusta, alueellisia rajoituksia, monialatoimintaa koskevia rajoituksia, esteettömyyssääntöjä, vakuutusturvaa ja kielitaitoa koskevat vaatimukset, siinä määrin kuin ne ovat tarpeen ammatin harjoittamiseksi. **Tällöin olemassa oleville vaatimuksille, joita ei muuteta, ei tehtäisi uutta suhteellisuusarviointia.** Jäsenvaltion käyttöön ottamaa toimenpidettä ei voida pitää tarpeellisenä halutun tavoitteen saavuttamiseksi, jos siinä käytännössä vain toistetaan vaatimukset, jotka oli jo otettu käyttöön muiden sääntöjen tai menettelyjen yhteydessä.

(20 a) Ottamalla käyttöön lisävaatimuksia voidaan tuottaa lisäarvoa yleisen edun mukaiselle tavoitteelle, eikä kyseisten vaatimusten yhteisvaikutuksen arvioinnin tarve tarkoita sitä, että ne olisivat kohtuuttomia. Esimerkiksi jatkuvaa ammatillista kehittämistä koskevat vaatimukset voivat soveltua sen varmistamiseen, että ammattihenkilöt pysyvät mukana alansa kehityksessä. Niillä voidaan myös edistää turvallisia käytäntöjä ammateissa, joihin liittyy erityisiä riskejä. Lisävaatimukset voivat niin ikään heijastaa tekniikan, tieteen, sääntelyn ja etiikan kehitystä ja kannustaa ammattihenkilöitä elinikäiseen oppimiseen omassa ammatissaan. Lisäksi tietyissä ammateissa voi yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi olla tarpeen ja soveltuvaa vaatia liiton jäsenyyttä asianmukaisen valvonnan varmistamiseksi.

(20 b) Tässä direktiivissä vahvistettuja oikeasuhteisuutta koskevia perusteita voidaan soveltaa siinä määrin ja sellaisella tehokkuudella kuin on aiheellista suhteellisuusarvioinnissa, joka tehdään ennen uusien säännösten käyttöönottoa tai nykyisten muuttamista. Arvioinnin laajuuden ja tehokkuuden olisi oltava oikeasuhteista käyttöön otettavan säännöksen sisältöön ja vaikutukseen nähden.

(21) Sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan kannalta on olennaisen tärkeää varmistaa, että jäsenvaltiot ilmoittavat [...] edustaville järjestöille tai muille asiaankuuluville sidosryhmille, ennen kuin ne toteuttavat säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista rajoittavia uusia toimenpiteitä tai muuttavat nykyisiä toimenpiteitä, ja että jäsenvaltiot antavat niille tilaisuuden esittää näkemyksensä.

(22) [...] Komission olisi kannustettava jäsenvaltioita jakamaan riittäviä ja säännöllisesti päivitettyjä tietoja ammattien sääntelystä edistämällä parhaiden käytäntöjen vaihtamista jäsenvaltioiden kesken, myös sen osalta, miten yksittäiset jäsenvaltiot sääntelevät ammatteja ja millaisia vaikutuksia tällä sääntelyllä on. [...]

- (23) Avoimuuden lisäämiseksi ja vastaaviin arviointiperusteisiin pohjautuvien suhteellisuusarviointien edistämiseksi on tärkeää, että jäsenvaltioiden toimittamat tiedot ovat helposti saatavilla säänneltyjä ammatteja koskevassa tietokannassa, jotta [...] **jäsenvaltiot** voivat esittää huomautuksia.
- (24) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli poistaa säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista koskevia kohtuuttomia rajoituksia, vaan se voidaan toiminnan laajuuden vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa määrätyn toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa määrätyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Kohde

Tässä direktiivissä säädetään sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi yhteinen kehys suhteellisuusarvioinneille, jotka tehdään ennen kuin säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista rajoittavia lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä otetaan käyttöön tai muutetaan.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan jäsenvaltioiden [...] **lakeihin, asetuksiin ja hallinnollisiin määräyksiin**, joilla rajoitetaan pääsyä säänneltyihin ammatteihin tai niiden harjoittamista taikka jotakin ammatin harjoittamisen muotoa, mukaan lukien ammattinimikkeiden käyttö ja tällaisten nimikkeiden nojalla sallittu direktiivin 2005/36/EY soveltamisalaan kuuluva ammattitoiminta.
2. **Kun jäsenvaltiot saattavat osaksi kansallista lainsäädäntöä** [...] erillisessä unionin säädöksessä [...] **yahvistetut** tietyn ammatin sääntelyä koskevat [...] erityis**vaatimukset**, [...] tämän direktiivin **4, 5 ja 6 artiklaa, lukuun ottamatta 4 artiklan 4 kohtaa**, ei sovelleta. **Tätä kohtaa ei sovelleta unionin oikeudessa säädettyihin vaatimuksiin, joissa jätetään jäsenvaltioiden valittavaksi, miten ne käytännössä saattavat kyseiset vaatimukset osaksi kansallista lainsäädäntöä.**

3 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä sovelletaan direktiivin 2005/36/EY määritelmiä **siten, että ilmaisulla 'säännelty ammatti' tarkoitetaan sekä nykyisiä säänneltyjä ammatteja että ammatteja, joita jäsenvaltiot harkitsevat sääntelevänsä.**

Lisäksi tässä direktiivissä tarkoitetaan

- a) 'suojatulla ammattinimikkeellä' ammatin sääntelyn muotoa, jossa nimikkeen käyttö ammattitoiminnassa tai ammattitoimintojen ryhmässä edellyttää suoraan tai välillisesti tiettyä ammattipätevyyttä lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen nojalla ja jossa tällaisen nimikkeen sopimattomaan käyttöön sovelletaan seuraamuksia [...];

- b) 'varatuilla toiminnoilla' ammatin sääntelyn muotoa, jossa pääsy ammattitoimintaan tai ammattitoimintojen ryhmään on suoraan tai välillisesti varattu lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen nojalla säännellyn ammatin harjoittajille, mukaan lukien tapaukset, joissa toiminta on jaettu muiden säänneltyjen ammattien kanssa.

4 artikla

Uusien toimenpiteiden ennakkoarviointi ja seuranta

1. Jäsenvaltioiden on [...] **tehtävä tässä direktiivissä säädettyjen sääntöjen mukainen suhteellisuusarviointi**, ennen kuin ne ottavat käyttöön uusia **tai muuttavat nykyisiä** säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista rajoittavia lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä [...].
2. Kaikkien 1 kohdassa tarkoitettujen säännösten mukana on oltava [...] **selitys**, josta suhteellisuusperiaatteen noudattaminen voidaan arvioida.
3. Syyt siihen, että säännös katsotaan perustelluksi [...] ja oikeasuhteiseksi, on perusteltava laadullisin sekä mahdollisuuksien **ja tarpeen** mukaan määrällisin [...] **keinoin, ottaen huomioon kyseisen jäsenvaltion erityiset olosuhteet**.
4. Jäsenvaltioiden on seurattava säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista rajoittavien **uusien tai muutettujen** lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten oikeasuhteisuutta [...] **niiden hyväksymisen jälkeen** [...] ottaen asianmukaisella tavalla huomioon asianomaisen toimenpiteen toteuttamisen jälkeen mahdollisesti tapahtunut kehitys.

5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että 1 kohdassa tarkoitettu suhteellisuusarviointi tehdään objektiivisella ja riippumattomalla tavalla [...] **ja että siinä otetaan huomioon riippumattoman tahon huomautukset.**

5 artikla

Yleisen edun mukaisten tavoitteiden oikeuttamisperusteet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista rajoittavia lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä, joita ne aikovat ottaa käyttöön tai muuttaa, voidaan perustella yleisen edun mukaisilla tavoitteilla.
2. [...] **Jäsenvaltioiden** on harkittava erityisesti, voidaanko kyseisiä säännöksiä perustella objektiivisesti yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen tai kansanterveyteen liittyvillä syillä taikka yleiseen etuun liittyvillä pakottavilla syillä, joita voivat olla esimerkiksi sosiaaliturvajärjestelmän rahoituksen tasapainon turvaaminen, kuluttajien, palvelujen vastaanottajien ja työntekijöiden suojelu, hyvän oikeudenkäytön suojaaminen, liiketoimien rehellisyys, petostentorjunta sekä veron kiertämisen ja verovilpin estäminen, [...] **liikenne**turvallisuus, ympäristön ja kaupunkiympäristön suojelu, eläinten terveys, henkisen omaisuuden suojelu, kansallisen historiallisen ja taideperinnön säilyttäminen sekä sosiaali- ja kulttuuripolitiikan tavoitteet.
3. Luonteeltaan puhtaasti taloudelliset perusteet [...] ja puhtaasti hallinnolliset perusteet eivät ole yleiseen etuun liittyviä pakottavia syitä, jotka oikeuttavat rajoittamaan pääsyä säänneltyihin ammatteihin tai niiden harjoittamista.

Suhteellisuusperiaate

1. Ennen kuin jäsenvaltiot ottavat käyttöön tai muuttavat säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista rajoittavia lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä, niiden on arvioitava, [...] soveltuvatko kyseiset säännökset halutun tavoitteen saavuttamisen takaamiseen ja ylittäväkö ne sen, mikä on tarpeen tavoitteen saavuttamiseksi.
2. Kun **jäsenvaltiot arvioivat** [...] kyseisten säännösten tarpeellisuutta ja suhteellisuutta, **arvioinnin laajuuden olisi oltava oikeasuhteista säännöksen sisältöön ja vaikutukseen nähden.** [...]

Jäsenvaltioiden on otettava huomioon seuraavat seikat:

- a) haluttuihin yleisen edun mukaisiin tavoitteisiin liittyvien riskien luonne ja varsinkin [...] **palveluiden vastaanottajille, kuluttajat mukaan luettuina**, ammattihenkilöille tai kolmansille osapuolille aiheutuvien riskien luonne;
- b) säännöksen [...] soveltuvuus halutun tavoitteen [...] saavuttamiseen;
- ba) ilmentääkö säännös aidosti haluttua tavoitetta johdonmukaisella ja järjestelmällisellä tavalla;**
- c) säännöksen tarpeellisuus varsinkin sen kannalta, ovatko voimassa olevat erityiset tai luonteeltaan yleisemmät säännöt, kuten tuoteturvallisuus- tai kuluttajansuojalainsäädäntö, riittämättömiä saavuttamaan haluttu tavoite;

- ca) toimenpiteen taloudellinen vaikutus varsinkin markkinoiden kilpailuaste ja tarjotun palvelun laatu huomioon ottaen sekä vaikutus henkilöiden ja palvelujen vapaaseen liikkuvuuteen unionissa;**
- cb) mahdollisuus käyttää vähemmän rajoittavia tapoja yleisen etuun liittyvän tavoitteen saavuttamiseksi; kun havaitut riskit koskevat vain ammattihenkilön ja kuluttajan välistä suhdetta ilman kielteistä vaikutusta kolmansiin osapuoliin, jäsenvaltioiden on arvioitava erityisesti, voidaanko tavoite saavuttaa muilla keinoin kuin toiminnoilla varaamalla;**
- cc) uusien tai muutettujen säännösten vaikutus yhdessä muiden ammattiin pääsyä tai sen harjoittamista rajoittavien vaatimusten kanssa, sekä erityisesti se, miten uudet tai muutetut säännökset, yhdessä muiden vaatimusten kanssa, edistävät saman yleiseen etuun liittyvän tavoitteen saavuttamista, ja se, ovatko ne tarpeen samaan yleiseen etuun liittyvän tavoitteen saavuttamiseksi.**
- Jäsenvaltioiden on myös soveltuvien osin otettava huomioon seuraavat käyttöön otettavaa tai muutettavaa säännöstä koskevat seikat:**
- d) tiettyyn ammattiin kuuluvien tai tietyille ammatille varattujen toimintojen soveltamisalan ja vaadittavan ammattipätevyyden välinen [...] **yhteys**;
- e) tehtävien monimutkaisuuden ja tietyn vaadittavan ammattipätevyyden välinen [...] **yhteys**, erityisesti vaadittavan koulutuksen tai kokemuksen tasoon, luonteeseen ja kestoon liittyen [...];
- ea) mahdollisuus hankkia ammattipätevyys vaihtoehtoisilla tavoilla;**

- f) [...]voidaanko tietyille ammattiteille varatut toiminnot jakaa muiden ammattien kanssa vai ei ja tämän syy;
- g) säännellyn ammatin harjoittamiseen liittyvän autonomian aste sekä järjestäytymiseen ja valvontaan liittyvien järjestelyjen vaikutus halutun tavoitteen saavuttamiseen varsinkin silloin, kun säänneltyyn ammattiin liittyviä toimintoja harjoitetaan asianmukaisesti pätevyityneen ammattihenkilön valvonnassa ja vastuussa;
- h) tieteen ja tekniikan kehitys, joka saattaa **tosiasiallisesti** vähentää eroja ammattihenkilöiden ja kuluttajien tietämyksen tasossa;
- i) [...];
- j) [...];
- k) [...].

3. [...]

4. Kun 2 kohdan **cc** alakohtaa sovelletaan, [...] **jäsenvaltioiden** on arvioitava [...] [...] **uuden tai muutetun säännöksen ja yhden tai usean muun** [...] vaatimuksen **yhteisvaikutusta, erityisesti seuraavien osalta:**

a) varatut toiminnot[...];

aa) suojattu ammattinimike;

b) jatkuvaan ammatilliseen kehittämiseen **velvoittamista** koskevat vaatimukset;

c) ammattikunnan järjestäytymiseen, ammattietiikkaan ja ammatilliseen valvontaan liittyvät säännöt;

d) pakollinen liiton jäsenyys ja rekisteröinti- tai hyväksyntäjärjestelmät erityisesti silloin, kun nämä vaatimukset edellyttävät tiettyä ammattipätevyyttä;

e) määrälliset rajoitukset, etenkin vaatimukset, joilla rajoitetaan ammatinharjoittamislupien lukumäärää tai vahvistetaan vähimmäis- tai enimmäismäärä tietyn ammattipätevyyden omaaville työntekijöille, johtajille tai edustajille;

f) erityiset oikeudelliset muotovaatimukset tai yrityksen osakkeenomistukseen tai johtamiseen liittyvät vaatimukset, siinä määrin kuin kyseiset vaatimukset liittyvät suoraan säännellyn ammatin harjoittamiseen;

g) alueelliset rajoitukset [...] **myös** silloin, kun ammattia säännellään eri tavalla jäsenvaltion eri osissa;

h) vaatimukset, joilla rajoitetaan säännellyn ammatin harjoittamista yhdessä tai yhteistyöhankkeen osana, sekä esteettömyyssäännöt;

i) vaatimukset, jotka koskevat vakuutusturvaa tai muuta henkilökohtaista tai kollektiivista ammatillista vastuuta koskevaa **suoja**aa;

j) kielitaitovaatimukset siinä määrin kuin ne ovat tarpeen jonkin ammatin harjoittamiseksi.

Ilmoittaminen ja sidosryhmien osallistuminen

Ennen kuin jäsenvaltiot ottavat käyttöön tai muuttavat säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai niiden harjoittamista rajoittavia lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä, niiden on asianmukaisella tavalla [...] **asetettava tätä koskevat tiedot** [...] palvelujen vastaanottajien[...] ja **muiden** asiaankuuluvien sidosryhmien, **myös muiden kuin asianomaisen ammatin harjoittajien,** saataville, sekä annettava niille tilaisuus esittää näkemyksensä. **Tätä tarkoitusta varten jäsenvaltiot voivat käyttää kansallisia menettelyjä.**

*Tietojenvaihto [...] **jäsenvaltioiden** välillä*

1. Tämän direktiivin tehokkaan soveltamisen varmistamiseksi [...] **komission** on [...] **edistettävä** [...] jäsenvaltioiden **välistä** [...] tietojenvaihtoa tämän direktiivin soveltamisalaan liittyvissä kysymyksissä [...] **ja** siinä, miten jäsenvaltiot sääntelevät ammatteja tai millaisia vaikutuksia **tällä** sääntelyllä on [...].
2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ne [...] viranomaiset, jotka vastaavat 1 kohdan mukaisesta tietojen toimittamisesta ja vastaanottamisesta.

9 artikla

Avoimuus

1. [...] **Jäsenvaltioiden** on tallennettava direktiivin 2005/36/EY 59 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun säänneltyjen ammattien tietokantaan komissiolle direktiivin 2005/36/EY 59 artiklan 5 [...] kohdan nojalla tiedoksi annetut perusteet sille, että tämän direktiivin mukaisesti arvioitujen säännösten katsotaan olevan perusteltuja [...] ja oikeasuhteisia, ja tämän jälkeen komissio saattaa nämä perusteet yleisön saataville, **paitsi jos asianomainen jäsenvaltio nimenomaisesti pyytää, että kyseisiä perusteita ei saatettaisi yleisön saataville. Tällainen pyyntö on perusteltava.**
2. Jäsenvaltiot [...] voivat esittää komissiolle tai säännökset ilmoittaneelle jäsenvaltiolle huomautuksia **säännöksistä ja perusteista sille, että kyseisten säännösten katsotaan olevan perusteltuja ja oikeasuhteisia.**

10 artikla

Uudelleentarkastelu

1. Komissio antaa viimeistään 18 päivänä tammikuuta 2024 ja sen jälkeen viiden vuoden välein Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta ja toiminnasta, kuten sen soveltamisalasta ja vaikuttavuudesta.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun kertomukseen on tarvittaessa liitettävä asiaankuuluvat ehdotukset.

11 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään **24 kuukauden kuluessa**. Niiden on viipymättä toimitettava komissiolle kirjallisina nämä säännökset.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

12 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan [kahdentenakymmenentenä] päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

13 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja